

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

FELHASZNÁLT FORRÁSOKKAL ÉS MÉDIAELEMEKKEL KAPCSOLATOS SZERZŐI JOGOK

EGER, 2011

Készítette:
Tóvári Judit

*Készült az Eszterházy Károly Főiskolán
az Eötvös Loránd Tudományegyetem megbízásából
A Társadalominformatika: moduláris tananyagok, tartalom és tudásmenedzsment
rendszerek fejlesztése projekthez
TÁMOP-4.1.2.A/1-11/1-2011-0056*

Tartalom

A szerzői jogvédelem tárgya	5
A szerzői jogi szabályozás szereplői	7
A szerző jogai	7
A szerző személyhez fűződő jogai	7
1. A mű nyilvánosságra hozatalának engedélyezése	7
2. Döntés a szerző nevének feltüntetéséről.....	8
3. A mű egységének a védelme	8
A szerző vagyoni jogai	9
A mű felhasználása	10
A többszörözés	10
A terjesztés	11
Az átdolgozás	11
A „nagyjogos” felhasználás	12
A „kisjogos” felhasználás (közös jogkezelés).....	12
Egyes cselekmények engedélyezése	13
A merchandising jogok.....	16
Munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott mű....	16
A szabad felhasználás, mint a szerzői jog gyakorlásának törvényesen megengedett korlátozása.....	16
A jogtiszta felhasználást licencelő mozgalom, a Creativ Commons.....	23
A szerzői jog bejegyeztetésének és a jogvédelem időtartamának kérdése....	24
Elektronikus tananyagok esetén jellemzően előforduló alkotások.....	27
A szöveg	27
Ábra, alkalmazott grafikai mű a tananyagban	27
Animáció, számítógépes grafika, képző-, ipar- és fotóművészeti alkotás.....	28
Képernyőkép, mint illusztráció.....	28
Állókép (fénykép, képzőművészeti alkotás reprodukciója),.....	29
Filmfelvétel.....	32
Hangfelvétel	33
Maga a teljes, honlapon megjelenő multimédiás tananyag	34
Felhasznált irodalom	35

A SZERZŐI JOGVÉDELEM TÁRGYA

A valóság tükrözése, vagy megváltoztatásának igénye, az alkotó tevékenységre törekvés egyidős az emberiséggel. Már az ősember is kifejezte félelmeit, tiszteletét az őt körülvevő, hatalmas erőnek érzékelt állatokkal szemben, amikor azokat barlangjának falain ábrázolta. A rajz megalkotója szellemi tartalmat, művet hozott létre, ami tükrözte az alkotó sajátos látásmódját. Szellemi tartalmat sokféle kifejezési formában lehet létrehozni. A gondolat kifejezhető versben, prózában, zenében, képi megjelenítéssel, de például még egy vers is más gondolatokat ébreszthet különböző előadóművészek előadásában, így maga az előadóművész is létrehoz szellemi tartalmat az előadásmódjával. Egy regényt színpadra lehet alkalmazni, de lehet filmváltozata is, aminek a szellemi tartalmát a rendező gondolatai, az előadók, a zenei aláfestés mind-mind befolyásolják. A szellemi tartalom, a gondolat megvalósulásai ugyanúgy alkotások, ahogyan például a víz erejének felhasználásával működő vízimalom, vagy ahogyan a közepkori lakatos-készítette „csodalakat”, vagy egy űrhajó.

A szerzői jogról történő gondolkodás kiindulópontja, hogy a produktum, a szellemi termék annak a tulajdona, aki azt megalkotta. Az alkotó joga annak eldöntése, hogy másnak is megengedi-e művének megismerését, hozzájárul-e annak használatához, és ha igen, milyen jogosultságokat ad a felhasználónak. Ehhez törvényi szabályozásra van szükség. A ma érvényes magyar szerzői jogi törvényt 1999-ben fogadta el az országgyűlés¹, amit 2001-ben, 2003-ban, majd uniós csatlakozásunk előtt 2004-ben, 2008-ban módosítani kellett. Legutóbbi módosítása 2011-ben történt.

Az irodalom, a tudomány és a művészet alkotásainak felhasználását a szerzői jog, a műszaki jellegű alkotások védelmét az iparjog szabályozza.

A szerzői jog központi eleme a szerzők tulajdonjogának a biztosítása műveik felett, amit a jog úgy ér el, hogy meghatározza az alkotások felhasználásának jogszerű módozatait.

A szerzői jog csak azokat az alkotásokat védi, amelyeknek eredeti, egyedi jellege van és besorolhatók az *irodalom, a tudomány és a művészet* fogalomkörébe, vagyis:

- szép- és szakirodalmi, publicisztikai mű,

¹ 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900076.TV#ljl1param

- nyilvánosan tartott beszéd,
- számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció,
- színmű, zenés színmű, táncjáték és némajáték,
- zenemű,
- rádió- és a televíziójáték,
- filmalkotás és más audiovizuális mű,
- rajzolás, festés, szobrászat, metszés, könyvnyomás útján vagy más hasonló módon létrehozott alkotás és annak terve,
- fotóművészeti alkotás,
- térképmű és más térképészeti alkotás,
- építészeti alkotás és annak terve, valamint az épületegyüttes, illetve a városépítészeti együttes terve,
- műszaki létesítmény terve,
- iparművészeti alkotás és annak terve,
- jelmez- és díszletterv,
- ipari tervezőművészeti alkotás,
- gyűjteményes műnek minősülő adatbázis.

A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől.

Az olyan műre, amely először külföldön került nyilvánosságra, a magyar törvények szerinti védelem csak akkor terjed ki, ha a szerző magyar állampolgár, vagy ha a szerzőt nemzetközi egyezmény alapján a védelem megilleti.

A szerzői jog három nagy területtel foglalkozik:

1. a személyhez fűződő jogokkal,
2. a vagyoni jogokkal és
3. a szabad felhasználás eseteivel.

A szerző személyhez fűződő jogait nem ruházhatja át és nem mondhat le rólok. A vagyoni jogokról viszont jognyilatkozattal lemondhat, azok örökölhetők, de nem ruházhatók át.

A ma érvényes magyar szerzői jogi törvényt 1999-ben fogadta el az országgyűlés, ez az 1999. évi LXXVI. törvény, amit 2001-ben, 2003-ban, majd uniós csatlakozásunk előtt 2004-ben módosítani kellett. Legutóbbi módosítása 2008-ban, majd 2011-ben történt.

A SZERZŐI JOGI SZABÁLYOZÁS SZEREPLŐI

1. *A szerző*, aki létrehozza a művet és felelősséget vállal a szellemi tartalomért, ezért őt a vagyoni és a személyhez fűződő jogok teljessége illeti meg.
2. *A szomszédos (kapcsolódó) jogi jogosultak*, akik közreműködnek a mű megvalósulásában, ezért meghatározott védelemben részesülnek. A szomszédos jogi jogosultak egyik csoportját az előadóművészek, másik csoportját pedig azok a közreműködők alkotják, akik jelentős anyagi befektetéssel járulnak hozzá a mű nyilvánosságra hozatalához. Ez utóbbiak a hangfelvétel-előállítók, a rádió- és televízió-szervezetek, a filmelőállítók. Az ő jogosultságuk a felhasználási és engedélyezési jogban nyilvánul meg, de a közös jogkezelés keretében díjigény formában is realizálódhat.
3. *A felhasználók*. Felhasználó lehet bárki, aki a művet valamilyen szinten hasznosítja. Szerzői jogi értelemben azonban az a felhasználó, aki a művek felhasználására a jogosultaktól engedélyt szerez és megfizeti az engedélyhez kapcsolódó jogdíjat. Törvény által meghatározott esetekben azonban a felhasználónak csak díjfizetési kötelezettsége van, engedélykérésre nem kötelezett. Ez legjellemzőbben a tömeges felhasználás során szokott előfordulni. A szabad felhasználás körében sem engedélykérésre, sem díjfizetésre nincs szükség.
4. *A közös jogkezelő szervezetek*, amelyek tömeges felhasználás esetén kezelik a szerzői jogokat.

A SZERZŐ JOGAI

A szerző személyhez fűződő jogai

1. A mű nyilvánosságra hozatalának engedélyezése

Csak a szerző dönthet arról, hogy művét nyilvánosságra hozza-e, vagy sem. A nyilvánosságra hozott alkotások megismeréséhez nem szükséges szerzői hozzájárulás, mert az a szabad felhasználás fogalomkörébe tartozik.

A nyilvánosságra hozatalnak több módja lehet, például nyilvános előadás, online hozzáférhetővé tétel, a kiadóval kötött kiadói, illetve a felhasználási szer-

ződés aláírása stb. A nyilvánosságot úgy kell értelmezni, hogy az olyan hely, ahol a felhasználó családján és társasági, ismerősi körén kívüli más személyek is összegyűlhetnek. A szerző halála után előkerült művet úgy tekintik, mintha azt a szerző nyilvánosságra hozatalra szánta volna.

A már nyilvánosságra hozott irodalmi és zeneművek, előadások, valamint képző- ipar- és fotóművészeti alkotások a pusztá megismerésen túlmutató felhasználásához egy közös jogkezelői (ARTISJUS, MSZSZ-EJI, HUNGART) engedély is kapcsolódik.

2. Döntés a szerző nevének feltüntetéséről

A szellemi alkotó tevékenységből eredő egyik alapvető személyhez fűződő jog a szerző saját, vagy elvett nevének a feltüntetése a művön. Ezt mind a mű felhasználásakor, mind a műre vonatkozó közlemények (például ismertetések, kivonatok, tömörítvények stb.) esetében alkalmazni kell akkor is, ha az a szabad felhasználás körében történik, például idézéskor. Ebből az is következik, hogy az át- vagy feldolgozáson, illetve a fordításon az alapul szolgáló mű szerzőjének a nevét is fel kell tüntetni. Ha a szerző úgy dönt, hogy művét nevének feltüntetése nélkül kívánja megjelentetni, azt tiszteletben kell tartani, ehhez joga van, sőt a névhasználati döntés jogáról le sem mondhat. A névhasználatról történő lemondás különös jelentőséget kap például munkaköri kötelezettség keretében készült művek esetén, amikor a szerző valami oknál fogva nem ért egyet a tartalmi megvalósítás tekintetében. Ekkor a szerzőnek egyetlen lehetősége marad személyhez fűződő jogainak érvényesítésére, hogy kéri nevének mellőzését.

A mű felhasználásakor a szerző nevének feltüntetési kötelezettsége alól a szerzői jogi törvény kiveszi az alábbi műfelhasználási eseteket:

- a televíziós műsorszolgáltatásban díszletként felhasznált építészeti, képzőművészeti, fotóművészeti, iparművészeti vagy ipari tervezőművészeti alkotás,
- a politikai hírműsorszám, vagy más időszerű program, amikor egyes művek a napi eseményekkel kapcsolatban közölhetők anélkül, hogy feltüntetnék a szerző nevét.

3. A mű egységének a védelme

Egy elkészült mű részletének más kontextusba helyezése adott esetben megváltoztathatja, eltorzíthatja a szerző eredeti mondanivalóját, sértheti becsületét vagy szakmai hírnevét, ezért kizárólag a szerző dönthet arról, hogy megengedi-e művének bármiféle megváltoztatását. Ezt nevezik a mű integritásához való jognak.

E jognak azonban bizonyos esetekben vannak korlátai. Tipikus eset a munkaköri kötelezettség keretében készült mű, amikor a munkáltatónak jogában áll a szerző művét változtatni akkor is, ha azzal a munkavállaló nem ért egyet. (Itt van lehetősége a szerzőnek nevének mellőzését kérni). Vagy ha a felhasználáshoz történt szerzői hozzájárulást követően derül ki, hogy a felhasználáshoz elengedhetetlen a mű lényegét nem érintő változtatás, de ezt a szerző nem hajlandó vagy nem képes megtenni.

Sajátos határesetet jelent a mű integritása szempontjából a médiatörvény² 17. §-ának alkalmazása, ami a filmalkotások reklámokkal történő megszakíthatóságáról rendelkezik. A filmalkotásokra vonatkozó speciális szabály is a szerző engedélyétől függően engedi a 45 percnél hosszabb filmek reklámokkal való megszakítását.

A SZERZŐ VAGYONI JOGAI

A szerzőt művének felhasználásáért díjazás illeti meg, ami vagy a szerzői jogdíj, vagy díjigény érvényesítésének formájában realizálódik. Díjigényt a szerző a tömeges felhasználásra való tekintettel érvényesíthet kizárólag a közös jogkezelés keretében.

A felhasználási szerződéssel a szerző akár kizárólagos felhasználási jogot is adhat a szerződő félnek, ami azt jelenti, hogy a szerző – a szerződés érvényességi idején belül – mással már nem köthet szerződést az adott mű kiadására. Például kizárólagos engedélyezési jog birtokában a hangfelvétel előállítója (aki az előadás hangjait első ízben rögzítette) jogot szerezhet arra, hogy másnak is hozzájárulást adjon az általa előállított hangfelvétel felhasználásához, és meghatározza a hozzájárulás megadásának a feltételeit. A díjazás ebben az esetben a hangfelvétel előállítóját illeti meg, tekintettel a felhasználásra. Díjigényüket viszont kizárólag közös jogkezelő szervezetük, a MAHASZ útján érvényesíthetik.

Az egyes felhasználási formák után fizetendő szerzői jogdíj összegét a jogkezelő szervezetek jogdíjközlemény formában évente teszik közzé a Magyar Közlönyben. A művek online hozzáférhetővé tétele fejében fizetendő jogdíjakról az alábbi szervezetek tesznek közzé jogdíjközleményeket:

- ArtisJus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület a *zeneművek* tekintetében (kötelező közös jogkezelés keretében),

---

² 1996. évi I. törvény a rádiózásról és televíziózásról

- Hungart Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület a *képző-, ipar- és fotóművészeti alkotások* tekintetében (kiterjesztett hatályú önkéntes közös jogkezelés keretében),
- Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Előadóművészi Jogvédő Irodája (MSZSZ-EJI) a *rögzített előadások* tekintetében (kötelező közös jogkezelés keretében).

A MŰ FELHASZNÁLÁSA

Ahhoz, hogy a szellemi alkotást mások is megismerhessék, szükség van a nyilvánossághoz közvetítés jogának a megszerzésére. Ezzel a joggal alapértelmezésben a szerző rendelkezik, de az ő joga annak eldöntése is, hogy műve milyen módon kerüljön nyilvánosságra.

Felhasználásnak minősül

- a többszörözés,
- a terjesztés,
- az átdolgozás,
- a nyilvános előadás,
- a nyilvánossághoz közvetítés sugárással vagy másként,
- a sugárzott műnek az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával a nyilvánossághoz történő továbbközvetítése,
- a kiállítás.

A többszörözés

A többszörözésnek különböző technikái és anyagai lehetnek, aminek során a szellemi tartalmat anyagi hordozóra rögzítik. Ennek legtipikusabb esetei:

- a nyomtatással megvalósuló mechanikai rögzítés,
- a filmes vagy mágneses rögzítés és másolatkészítés,
- a hang- vagy képfelvétel előállítása,
- a sugárzás, vagy a vezeték útján a nyilvánossághoz történő közvetítés céljára való rögzítés,
- a mű tárolása digitális formában elektronikus eszközön,
- a számítógépes hálózaton átvitt művek anyagi formában való előállítás, letöltése,

- az archiválás és a digitalizálás,
- de az internet korában már hordozó nélküli többszörözésről is beszélhetünk, hiszen ugyanazt a szellemi tartalmat időtől és helytől függetlenül egyszerre többen is használhatják (on demand).

A szerzői jogi törvény szerint³ az internetes felhasználás a szerzői jog terminológiájával „nyilvánossághoz közvetítés”, az ArtisJus gyakorlatában pedig „lehívásra hozzáférhetővé tétel”.

A terjesztés

A szerző kizárólagos joga, hogy a művét terjessze, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Terjesztésnek minősül a mű forgalomba hozatala, forgalomba hozatalra való felkínálása, de terjesztés a könyvtári haszonkölcsönbe adás is, ezért azt a szerzői jogi törvény 2008-as módosításakor kivették a szabad felhasználás köréből, kivéve az országos nagy szakkönyvtárakból történő haszonkölcsönzés eseteit. A szerzői jogdíjak megfizetését azonban ebben az esetben az állam magára vállalta.

Az átdolgozás

A szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Az átdolgozás többféleképpen is megvalósulhat, például a mű fordításával, színpadi, zenei feldolgozásával, filmre való átdolgozásával stb. A lényeg, hogy az átdolgozás eredményeképpen az eredethez képest más mű jön létre. Például Szabó Magda Régimódi történet című regényéből készült filmváltozatnak a forgatókönyve az eredeti mű átdolgozása filmre, amihez Szabó Magda engedélye kellett, de a forgatókönyv-íróknak is szerzői jogai keletkeztek a forgatókönyvre, mint új műre vonatkozóan.

A mű engedély nélküli átdolgozása e jogsérelem mellett a szerzőnek a mű integritásához fűződő jogát is sérti, ezért különösen oda kell figyelni arra, hogy a felhasználási engedély önmagában még nem jogosítja fel a felhasználót az átdolgozásra is, arra a szerződésben külön ki kell térni.

A mű iskolai oktatási célra iskolai foglalkozás keretében a szerző engedélye nélkül átdolgozható, de az átdolgozott mű felhasználásához már szükség van az eredeti mű szerzőjének az engedélyére.

---

³ 26.§ (8)

A „nagyjogos” felhasználás

Amikor a jogosult egyedileg ad engedélyt a mű felhasználására, akkor „nagyjogos” felhasználásról beszélünk.

A teljes terjedelemben felhasználásra kerülő színdarabok, színpadra szánt zenés művek, operák, operettek, musicalek stb. az ún. nagyjogos művek, amelyek felhasználási jogát a szerző gyakorolja egyedileg. Ilyenkor a szerzői jogosultak közvetlenül állapodnak meg a felhasználókkal és a jogdíj kifizetésére is közvetlenül kerül sor. A nagyjogos felhasználás körébe tartozik a könyvkiadás is.

A „kisjogos” felhasználás (közös jogkezelés)

Amikor a tömeges felhasználás miatt a szerzői jogosítványok érvényesítése egyedileg nem gyakorolható, a felhasználási engedély megadása a közös jogkezelés keretében valósul meg. Ezt nevezi a szakzsargon „kisjogos” felhasználásnak. A törvény csak a már nyilvánosságra hozott és nem színpadra szánt művek felhasználásának engedélyezését adja *kötelezően* közös jogkezelésbe. Emellett létezik az önkéntes közös jogkezelés is, de ez csak azokra az esetekre érvényes, amelyekre a törvény nem írja elő a kötelezőséget. Közös jogkezelés kapcsolódik

- a szerzői művekhez,
- az előadóművészi teljesítményekhez,
- a hangfelvételekhez,
- a sugárzott vagy vezetéken átvitt műsorokhoz,
- a film-előállítói és
- az adatbázis-előállítói teljesítményekhez.

Magyarországon az egyes ágazatokba tartozó szerzők külön-külön egyesületeket alakítottak jogaik védelmére, így külön szervezete van

- az *előadóművészeknek*, a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Előadóművészi Jogvédő Iroda (EJI),
- a *hanglemezkiadóknak*, a Magyar Hanglemezkiadók Szövetsége (MAHASZ),
- a *filmszerzőknek és előállítóknak*, a Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete (FilmJus),
- a *képző-, ipar- és fotóművészeknek*, a Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület (Hungart) és
- a *zeneszerzőknek, íróknak, szövegíróknak*, a Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület (ArtisJus). Így például az ArtisJus gondoskodik a gép-, élő- és filmzenei, a nyilvános előadási és sugárzási, a mechanikai, az

üres hang- és képhordozói, a kábeltelevíziós és a reprográfiai jogdíjak beszedéséről és felosztásáról.

A jogsértések elszaporodása miatt a fenti egyesületek PROART néven szövetséget kötöttek a jogsértő műfelhasználások elleni hatékonyabb fellépés érdekében. Ugyanakkor létrejött az Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Köz-célú Alapítvány (ASVA) is, hogy „védelmezze és segítse mindazon jogosulti érdekeket Magyarországon, amelyek mozifilmek, televíziós programok és minden más audiovizuális felvétel tekintetében fennálló szerzői és szomszédos jogokhoz kapcsolódnak és fellépjen különösen az audiovizuális művek jogellenes vagy engedély nélküli másolása, értékesítése, bemutatása vagy forgalmazása ellen jogszabályban biztosított keretek között⁴.”

Amennyiben a felhasználó jogokat kíván szerezni (például egy filmrészletet szeretne átvenni saját produkciójába), akkor ehhez engedélyt kell kérnie a művek, műsorok jogtulajdonosától. Ez lehet egy műsorszolgáltató (MTV, Duna TV, RTL Klub, TV2), filmforgalmazó, vagy archív filmek esetében a Magyar Nemzeti Filmarchívum.

Egyes cselekmények engedélyezése

1. Hangfelvétel készítése és a mechanikai jogok

A zeneművek nyilvánosságához közvetítése eshet mind egyedi engedélyezés, mind közös jogkezelés alá. A zenei gondolat első rögzítésének eredménye a kotta, aminek többszörözéséről, nyilvánosságra hozataláról kizárólag a szerző dönthet és ami a könyvkiadás keretében valósul meg.

A zeneművet a közönség nyilvános előadás vagy közvetítés útján ismerheti meg, ez utóbbihoz viszont a hangfelvétel rögzítésére is szükség van, ami újabb engedélyezéshez kötött. Hangfelvétel készítése *nem színpadi* zeneművekről és a felvételek példányonkénti terjesztésének engedélyezése a *kötelező* közös jogkezelés körébe tartozik. Csak a közös jogkezelő szervezeten keresztül érvényesíthetik a szerzők a többszörözésre és a példányonkénti terjesztésre vonatkozó jogukat. A *már nyilvánosságra hozott* művek többszörözésére és terjesztésére vonatkozó szerződést a közös jogkezelő szervezet (ArtisJus) köti a hangfelvétel-előállítóval.⁵ A hangfelvétel előállításához kötődő *mechanikai jogok* keretében a már a már fentebb említett műveknek hangfelvételen, videofelvételen, multimé-

---

⁴ Az ASVA alapító okirata. <http://www.asva.hu/alapito.html>

⁵ 19.§ (1)

dia műben és CD-ROM-on való rögzítési, többszörözési és terjesztési joga tartozik. Az engedélyt az ArtisJus adja⁶.

2. A nyilvános előadás

A mű nyilvános előadásának engedélyezésére a szerző jogosult, az előadó-művészek kapcsolódó jogosultságai korlátozottak, azok csak az előadás rögzítéséhez, többszörözéséhez és terjesztéséhez kapcsolódnak. A szerző jogosultságai:

- *A már nyilvánosságra hozott nem színpadra szánt* zenemű és irodalmi mű nyilvános előadásának engedélyezése, ami alapértelmezésben nem tartozik a kötelező közös jogkezelés keretébe. De ha a szerző hozzájárul, akkor a közös jogkezelő szervezet köt szerződést a felhasználóval.
- *Színpadra szánt* zenedrámái művek (például operák), irodalmi művek, valamint tudományos művek és nem színpadra szánt nagyobb terjedelmű szépirodalmi művek előadásának engedélyezése közvetlenül a szerző hatásköre.

Vannak esetek, amikor például a vendéglátóiparban, koncerteken, áruházakban, bálokon, ügyfélszolgálati irodákban stb. az egyidejű tömeges felhasználás nem teszi lehetővé, hogy minden egyes zeneszerzővel, lemezkiadóval és előadóművésszel egyedileg vegyék fel a kapcsolatot, így az alkotó szerzők (írók, zeneszerzők, szövegírók) a fentebb említett zeneművek és irodalmi művek nyilvános előadásának engedélyezését a közös jogkezelő szervezetre bízzák. Az ArtisJus köti a szerződést a szolgáltatóval, a vendéglátóhelyet üzemeltetővel, mint felhasználóval, aki megfizeti a zeneszerzőt, a hangfelvételek előállítását és a felvételeken szereplő eladóművészeket megillető jogdíjat. Ha élőzene hangzik el, az elhangzott művekről egyenként kell adatot szolgáltatni az ArtisJus-nak.

Nyilvánosnak akkor számít egy előadás, ha

- a nyilvánosság számára hozzáférhető helyen tartják, vagy
- bármely más helyen történik a bemutatás, ahol az átlagos családon és annak társasági ismerősi körén felül jelentős számú személy gyűlik össze, vagy
- interneten teszik érzékelhetővé a művet.

---

⁶ Egy eset leírása a zeneszámok rögzítését megrendelő és azt interneten legálisan terjeszteni kívánó kiadó részéről: Artisjus= szerzőket rabló egyesület. *Universe Today*. URL: <http://merras.sfblogs.net/2007/artisjus-szerzoket-rablo-egyesulet.scifi> (letöltés: 2012. február 28.)

A nyilvános előadás jogának is korlátot szab azonban a szabad felhasználás esete, ha az előadás a jövedelemszerzés és jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja és a közreműködők sem részesülnek díjazásban.

3. *A mű nyilvánosságához közvetítése*

a) *földi és műholdas sugárzással*

A földi és műholdas sugárzással történő nyilvánosságához közvetítés leggyakoribb formája a rádió- és televízióadás, amikor a művet távollévők számára teszik érzékelhetővé hangok és képek *vezeték nélkül* megvalósuló átvitelével, ami szerzői jogi szempontból azért érdekes, mert nincs szükség a mű rögzítésére, azaz többszörözésére.

Vezeték útján történő közvetítéséhez viszont szükség van a mű anyagi formában megvalósuló rögzítésére, ami nem azonos az archiválási célú rögzítéssel. A sugárzási engedélybe csak az *ideiglenes, saját eszközzel és saját sugárzás céljára* történő rögzítés tartozik bele. A nyilvános előadáshoz hasonlóan a szerzőknek, illetve a szerzői jogi jogosultaknak (például a filmelőállítóknak) kizárólagos a sugárzás, és a sugárzást lehetővé tevő rögzítés engedélyezésének a joga. Ennek keretében megbízzák a közös jogkezelő szervezetet, hogy a művek sugárzásának engedélyezésére és a díjak mértékére vonatkozóan a jogosultak képviselőjében szerződést köthessen a felhasználóval.

b) *Jogszerű feltöltés az internetre*

Bár sugárzásnak tűnik, mégis más jellegű nyilvánosságához közvetítési forma a „lehívásra hozzáférhetővé tétel”, azaz az interneten történő megjelenés. Ez akkor is többszörözésnek minősül, ha nyilvános helyen látszólag egyetlen felhasználó nézi a művet, ugyanis vélelmezhető, hogy a világ más pontjain mások is használják ugyanezt.

Meglevő *hangfelvételek, illetve filmek* interneten történő jogszerű közzétételéhez a felhasználónak (aki a felvételeket fel akarja tölteni) a szerzői jogi engedélyeken túl rendelkeznie kell a szomszédos jogi jogosultak, mint az előadóművészek, a hangfelvétel-, illetve filmfelvétel előállítók engedélyével is. Az előadók engedélyezési jogát – szintén a közös jogkezelés keretében – az Előadóművészi Jogvédő Iroda kezeli, ezért az az EJI-től szerezhető meg. A hangfelvételkiadóktól, a filmelőállítóktól és -forgalmazóktól csak közvetlenül lehet engedélyt szerezni, de a MAHASZ segítséget nyújt a kapcsolatfelvételhez. Az MSZSZ-EJI 2001 óta minden évben közzéteszi a „lehívásos” jogdíjközleményét, amely lehetővé teszi például, hogy a „kisfelhasználónak” minősülő szolgáltatók szűk körben és ellenőrzött feltételek mellett – legfeljebb 10 előadásrészletet előadóművészi jogdíj megfizetése nélkül is feltegyenek az internetre.

A hangfelvétel kiadók nem utalták közös jogkezelés körébe a hangfelvételek internetes nyilvánosságához közvetítésének engedélyezését, így esetükben egyedileg (kiadónként) kell a jogot megszerezni.

c) Webcasting jellegű műsorszolgáltatás

Az interneten szerkesztett műsorfolyamban közvetíteni kívánt „kisjogos” művek nyilvánosságához közvetítésére az ArtisJus ad engedélyt.

A merchandising jogok

Filmek, történetek jellegzetes, művel azonosítható alakjainak kereskedelmi forgalomban lévő árukon (például ruhaneműkön, írószereken stb.) történő felhasználása engedélyköteles, az ún. merchandising jogok körébe tartozik. A szerző adhat engedélyt a műben szereplő jellegzetes figurák kereskedelmi hasznosítására, így a szerzőt a felhasználásra adott engedély fejében díjazás illeti meg. A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le.

Munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott mű

Ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége, a mű átadásával a vagyoni jogai átszállnak a munkáltatóra. (Természetesen ettől eltérő megállapodás is létrejöhet). Viszont a szerzőt megfelelő díjazás illeti meg, ha a munkáltató másnak is engedélyt ad a mű felhasználásra, vagy a művel kapcsolatos vagyoni jogokat másra átruházza. Ez a szabályozás a szoftverre nem érvényes.

Munkaköri kötelezettség keretében készült mű átadása a munkáltatónak a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulásnak minősül. Előfordulhat azonban, hogy a szerző vissza akarja vonni a művét. Ezt a munkáltató nem köteles elfogadni, azonban köteles a szerző nevének feltüntetését mellőzni. Ugyancsak mellőzni kell a szerző kérésére nevének feltüntetését akkor is, ha a művön a munkáltató a munkaviszonyból eredő jogaival élve változtat, de a változtatással a szerző nem ért egyet.

A szabad felhasználás, mint a szerzői jog gyakorlásának törvényesen megengedett korlátozása

Annak érdekében, hogy a kultúra, a tudomány és a művészetek területén született művekhez, mint az emberiség szellemi örökségének részeihez minél többen hozzáférjenek, a jogalkotó bizonyos kedvezményezett felhasználói csoportok számára lehetővé teszi a művekhez való díjmentes hozzáférést és felmenti azokat az engedélykérés kötelezettsége alól. Ezek a kedvezményezettek jellemzően az iskolai oktatás, a kutatás, a bíróságok és korlátozott mértékben a nyilván-

nos szolgáltatást nyújtó könyvtárak, valamint a tömegtájékoztatást végző szervezetek.

A szabad felhasználás alapvetően a többszörözési jog és a nyilvános előadási jog, helyenként a sugárzási jog korlátjaként jelenik meg. A terjesztési jog a mű forgalomba hozatalát, közönség számára történő hozzáférhetővé tételét jelenti. Szabad felhasználású terjesztési jog csak a nyilvános könyvtári haszonkölcsönzés egyes eseteinél, az idézésnél és az átvételnél fordul elő.

A mű nem üzletszerű felhasználása a szabad felhasználás körébe tartozik, ha az

- kizárólag a fogyatékosok igényeinek kielégítését szolgálja, és nem haladja meg a cél által indokolt mértéket, vagy
- bírósági, államigazgatási vagy más hatósági eljárásban bizonyítási célt szolgál.

A szabad felhasználás eseteinek közös jellemzője, hogy csak a vagyoni jogokat érintik és kizárólag a nyilvánosságra hozott művekre vonatkoznak. Alapelveük, hogy

1. nem lehetnek sérelmesek a mű rendes felhasználására,
2. indokolatlanul nem érinthetik hátrányosan a szerző törvényes érdekeit és
3. még közvetve sem szolgálhatják jövedelemszerzés célját.

Ha a fenti alapelveknek megfelelnek, az alábbi esetekben szabad a felhasználás:

Az idézés

A mű részletét – az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven – a forrás, valamint az ott megjelölt szerző megnevezésével bárki idézheti⁷.

A témában megjelent más művekből idézni ismeretterjesztő vagy tudományos művekben szoktak a szerző gondolatainak alátámasztására, megerősítésére, vagy egy más szerző állításának cáfolására. Ez feltételezi az idéző mű önálló egyéni jellegét. Az idézés más szerző írásának rövid, általában egy-két mondat terjedelmű szó szerinti átvétele. Ebben az esetben az átvett mondatokat idézőjelbe kell tenni és a forrást azonosítható módon megadni olyan részletességgel, amiből az is kiderül, hogy – ha nyomtatott forrásról van szó – a hivatkozott mű melyik oldalán található az idézet. A hivatkozásnak több módja ismert, az aláb-

---

⁷ 34. § (1)

biakban példának a számozásos módszert mutatjuk be forrástípusonként, ahol a szövegben közölt idézet után felső indexben található egy hivatkozási szám, amit lábjegyzetben lehet kibontani:

Idézet könyvből a szövegben:

„... a szenátus republikánus tagjaira gyakorolt hatásmról a könyv későbbi kiadásainak előszavaiban már írtam”⁴²

Hivatkozás nyomtatott könyvre lábjegyzetben:

⁴² Galbraith, J. K. *Egy kortárs emlékei*. Budapest, Európa, 1988. pp. 446-471. ISBN 963 07 4580 1

Hivatkozás könyvben megjelent tanulmányra:

⁴³ RAVASZ János. A reformátusok iskolaügye. In: GAZDA István vál. *Fejezetek a magyar művelődéstörténet forrásaiból*. Budapest, Tárogató. 1996. p. ISBN 9638491 930 2

Hivatkozás levéltári forrásra:

⁴⁵ BAZ. M. LVTÁR, Miskolc, IV. Tanácsi iratok 1201/e, 481/1848 *Követválasztók névsora*

Hivatkozás szakdolgozatra:

⁴⁶ KÖRÖSPATAKY Terézia. *A felnőttnevelés lélektana* [egyetemi doktori disszertáció]. Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen, 1983

Hivatkozás folyóiratcikkre:

¹² MAGYAR Bálint. A közoktatás modernizációjának esélyei a közoktatási törvény módosítása után. *Új pedagógiai szemle* ISSN 1215-1807. 47. évf. 2. sz. (1998). p.6.

Felhasznált forrásaink egyre nagyobb része azonban az interneten érhető el, ahol nem értelmezhető az oldalszám. Az, hogy egy mű virtuálisan, az interneten szabadon elérhető, még nem jelenti automatikusan azt is, hogy szabadon felhasználható. Idézni természetesen interneten megjelenő műből is lehet és ebben az esetben is pontosan meg kell adni a forrást. Rossz és elfogadhatatlan gyakorlat, hogy a forrás megadásakor csak az URL címet közli az idéző. Minden műnek van címe, az esetek többségében ismert a szerzője, akinek névhasználati joga nem tűnik el akkor sem, ha interneten megjelent művéből idéznek. Tehát a *minimális adat*, amit interneten megjelent műből történő idézéskor meg kell adni, az a szerző neve, a mű címe és az URL vagy URI. Ha elektronikusan megjelenő folyóiratból idéz, a folyóirat azonosító adataira is szükség van. A hivatkozás végén tanácsos megadni a letöltés pontos dátumát is. Lásd ennek a fejezetnek a 19. sz. lábjegyzetét.

Idézni gondolat tartalmat is lehet, ami azt jelenti, hogy nem szó szerint idéz, csak az idézett szerző lényeges gondolati elemét fogalmazza meg saját szavaival.

Ebben az esetben nem kell idézőjelet alkalmazni, de a forrást ekkor is meg kell adni. Itt oldalszámot nyilván nem lehet közölni, mert a gondolattartalom valószínűleg egy összegzés az idézett műből. *Az idézés jogszerűségének feltétele, hogy az idézett mű nyilvánosságra hozott mű legyen.* Ellenkező esetben jogsértést követ el, mert a megjelenés előtt a szerző engedélye nélkül nem szabad információt adni a műről.

Az átvétel

Az átvétel hasonló az idézéshez, de attól terjedelmesebb szövegrészlet. Egy szöveggyűjtemény például átvétel. Az átvevő mű *nem üzletszerű* többszörözéséhez és terjesztéséhez nem szükséges a szerző engedélye, ha az ilyen átvevő művet az irányadó jogszabályoknak megfelelően tankönyvvé vagy segédkönyvvé nyilvánítják, és a címloldalon az iskolai célt feltüntetik⁸. Minden más esetben azonban engedélyköteles. Tankönyvkiadóknak például akkor is engedélyt kell kérni a szerzőtől, ha a könyvet tankönyvvé nyilvánítják, mert azt üzletszerű tevékenysége keretében terjeszti.

A magáncélú másolás

Természetes személy magáncélra a műről másolatot készíthet, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja. E rendelkezés nem vonatkozik az építészeti műre, a műszaki létesítményre, a szoftverre és a számítástechnikai eszközzel működtetett adatbázisra, valamint a mű nyilvános előadásának kép- vagy hanghordozóra való rögzítésére, mert ezek a művek magáncélra sem többszörözhetők. Kotta reprográfiával magáncélra sem másolható.

A magáncélú másolás a szabad felhasználás legelterjedtebb formája. A magyar szabályozás a reprográfiai eszközök, valamint az üres hang- és képhordozók, köztük az írható CD-k és minidiszkek után állapít meg jogdíjfizetési kötelezettséget. Ezek a díjak a termékek árába beépülve végül a fogyasztókra hárulnak.

A szoftver és a számítástechnikai eszközzel működtetett adattár magáncélú másolása nem tekinthető szabad felhasználásnak. A mű nyilvános előadásának kép- vagy hanghordozóra történő rögzítése, még ha magáncélra történik is, nem tekinthető szabad felhasználásnak. Például mozifilm, élő koncertet kamerával történő magáncélú rögzítése is jogsértésnek minősül.

Kotta reprográfiával magáncélra sem többszörözhető, vagyis a kották többszörözése a szerzők és más jogosultak kizárólagos joga, ami nem korlátozható díjigényre és magáncélú másolásuk sem megengedett⁹. Zeneiskolák is csak tudományos kutatás és archiválás céljára másolhatnak kottákat.

---

⁸ 34.§ (3)

⁹ 35. § (1)

Szabad felhasználásnak minősül egy könyv részeinek fénymásolása, vagy egész könyv, napilap vagy folyóirat írógéppel, kézírással történő másolása. Viszont ha ezekről a művekről elektronikus hordozóra mással készíttetnek másolatot, az már nem számít szabad felhasználásnak.

Az intézményi célra készülő másolat és azok használata

Nyilvános szolgáltatásokat nyújtó könyvtár, iskolai oktatás célját szolgáló intézmény, muzeális intézmény, levéltár, valamint kép- és hangarchívum készíthet a műről másolatot, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és

- tudományos kutatáshoz vagy archiváláshoz szükséges,
- a nyilvános könyvtári ellátás céljára készül,
- megjelent mű kisebb részéről, illetve újság- vagy folyóirat cikkről készül, vagy
- külön törvény azt kivételes esetben, meghatározott feltételekkel megengedi.¹⁰

A szabad felhasználás körében így lehetőség van digitális gyűjtemények kialakítására, ha a digitális másolatokat a fenti intézmények saját helyiségeiben erre a célra üzembe állított számítógépeken saját felhasználói kör számára teszik elérhetővé. A digitalizálás minden más esetben engedélyköteles. Ez a rendelkezés tette lehetővé annak idején a Nemzeti Audiovizuális Archívum (NAVA) megszervezését és igénybevételét, igaz, hogy csak korlátozott nyilvánossággal.

Ha a mű többszörözése a felhasználásra irányuló műszaki folyamat elválaszthatatlan és lényeges részét képezi és nincs önálló gazdasági jelentősége, a többszörözés szabad felhasználásnak minősül. Ez a rendelkezés különös jelentőséggel bír az internetes felhasználásoknál.

Szabad felhasználás a saját műsorának sugárzásához jogszerűen felhasználható műről a rádió- vagy televízió-szervezet által saját eszközeivel készített ideiglenes rögzítés. E rögzítést a rögzítés elkészítésének időpontjától számított három hónapon belül meg kell semmisíteni, illetve törölni kell. E rögzítések közül azonban azok a rögzítések, amelyeknek rendkívüli dokumentációs értéke van, közgyűjteménynek minősülő kép-, illetve hangarchívumban korlátlan ideig megőrizhetők.

---

¹⁰ 35. § (4)

Nyilvános előadások részleteinek többszörözése

Nyilvánosan tartott politikai beszédek, előadások és más hasonló művek részletei tájékoztatás céljára – a cél által indokolt terjedelemben – szabadon felhasználhatók. Ilyen felhasználás esetén a forrást – a szerző nevével együtt – fel kell tüntetni, hacsak ez lehetetlennek nem bizonyul. *Az említett művek gyűjteményes kiadásához viszont a szerző engedélye szükséges*¹¹. A rendelkezés tehát leszűkíti a nyilvánosan tartott beszédeket a politikai beszédek szabad felhasználására, a nem politikai előadások célját viszont nem köti meg. Itt lehetőség van az átvételnél egyébként meg nem engedett átszerkesztésre, részletekben való közlésre stb. Kiemelten fontos, hogy *a felhasználás csak tájékoztatás céljára, a cél által indokolt terjedelemben történhet*.

Zártkörű rendezvényeken elhangzott szónoki beszédek, felszólalások viszont csak a szerző engedélyével használhatók fel.

Napi eseményekhez kapcsolódó, időszerű témákról megjelentetett cikkek vagy e témákról sugárzott művek – ha a szerző nem tett ezzel ellentétes nyilatkozatot – a sajtóban többszörözhetők és a nyilvánosságához közvetíthetők. Lényeges, hogy a közérdek szempontjából jelentős témák (gazdasági, politikai) tartoznak csak a szabad felhasználás körébe, tehát például a tudományos, művészeti kategóriákra ez nem terjed ki¹².

Képző-, ipar- és fotóművészeti alkotások szabad felhasználása a televíziós műsorszolgáltatásban

A televíziós műsorszolgáltatásban e művek díszletként szabadon felhasználhatók és a szerző nevének feltüntetése sem kötelező. Viszont ha a mű kifejezetten díszlet és jelmez céljára készült, a szerző engedélye és nevének feltüntetése a televíziós műsorszolgáltatásban való felhasználásához is szükséges.

A szerzők érdekét is szolgálja, hogy műveik bemutatásáról a lehető legszélesebb körben tudomást szerezzen a közönség, ezért az írott és az elektronikus sajtó a szabad felhasználás körében készíthet képeket az *eredeti műalkotások kiállításán* és a műveket az időszerű, napi eseményekkel kapcsolatos tájékoztatás, reklámozás céljára közzéteheti, amennyiben a közzététel jövedelemfokozási célt közvetve sem szolgál¹³. Nem tekinthető szabad felhasználásnak például egy zenedarab egészének sugárzása csupán arra tekintettel, hogy az egy koncert műsorán szerepel, amelyről a híradó beszámol.

---

¹¹ 36. § (1)

¹² 36. § (2)

¹³ 36. § (5), 37. §

Művek szabad előadása

Ha az előadás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és a közreműködők sem részesülnek díjazásban, a művek szabadon előadhatók, ha

- a színpadi mű műkedvelő művészeti csoportok előadásában hangzik el;
- iskolai oktatás céljára adják elő;
- iskolai ünnepélyeken,
- szociális és időskori gondozás keretében,
- nemzeti ünnepeken tartott ünnepségeken,
- egyházak vallási szertartásain és egyházi ünnepségein,
- alkalmyszerűen tartott magánjellegű zártkörű összejövetelen hangzik el¹⁴.

A zártkörűség önmagában csupán a hozzáférhetőség korlátozott voltát jelenti, de azt nem, hogy a felhasználó mentesülne például a zeneművek nyilvános előadása után járó jogdíjfizetési kötelezettség alól. Nyilvános előadásnak tekintendő ugyanis minden, a magánhasználatot (családiasság, háziasság körét) meghaladó előadás. Az alkalmyszerűen tartott zártkörű összejövetelek alkalmával történő előadás akkor szabad felhasználás, ha az alábbi feltételek együttesen teljesülnek:

- a) már nyilvánosságra hozott művek kerülnek előadásra,
- b) az előadás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja és
- c) a közreműködők nem részesülnek díjazásban.

Közvetett jövedelemfokozási cél lehet például az is, hogy egy zártkörű rendezvény alkalmas arra, hogy a vendéglátóhely forgalmát növelje.

Intézmények, gazdálkodó szervezetek tagjainak rendezett zártkörű összejövetel viszont szabad felhasználás, ha az egyéb feltételek fennállnak.¹⁵

Művek haszonkölcsönzésbe adása

A haszonkölcsönbe adás a nevében sugallt tartalommal ellentétben azt jelenti, hogy a kölcsönbe adás fejében a kölcsönbe adó nem kérhet ellenszolgáltatást, azaz nem szedhet díjat.

A könyvtári dokumentumok haszonkölcsönbe adása sem szabad felhasználás, ez alól csupán az országos szakkönyvtárak kivételek. A szoftvereket és a számítá-

---

¹⁴ 38. §

¹⁵ 38. § (4)

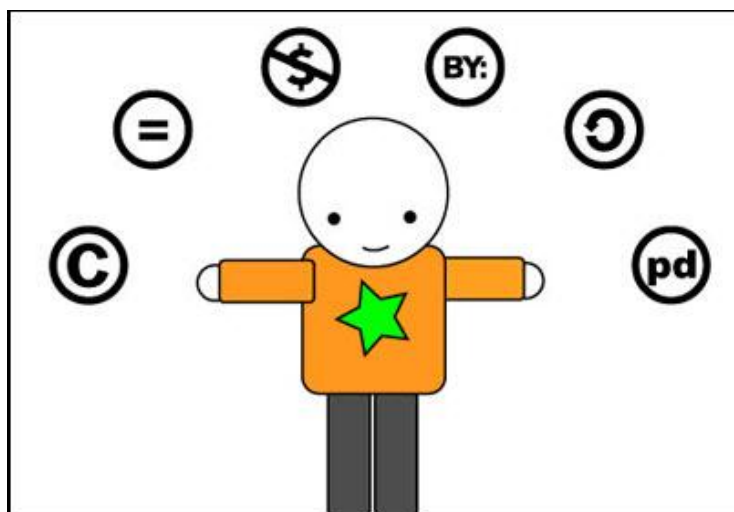
tástechnikai eszközzel működtetett adattárakat viszont még ezek a könyvtárak sem adhatják szabadon hasznkölcsonbe.

A nyilvános hasznkölcsonzést végző könyvtárakból történő kölcsönzésre való tekintettel az irodalmi művek és kották szerzőit díjazás illeti meg, de a díj fizetését az állam magára vállalja. A szerzők díjigényüket csak közös jogkezelő szervezetük útján érvényesíthetik.

A jogtisza felhasználást licencelő mozgalom, a Creativ Commons

A Creativ Commons 2001-ben indult, célja, hogy a tudás jogtisztán és könynyen, egyértelműen megosztható legyen az interneten keresztül. Jelenlegi vezetője Lawrence Lessig, a Stanford Jogi egyetem professzora. A projekt lényege, hogy a szerzők a felhasználóknak olyan licenceket kínálnak fel, amelyek segítségével világossá tehetik, hogy milyen feltételekkel engedik meg jogtisztán művük felhasználását.

A felhasználási engedélyek az alábbi hat jogfenntartási feltétel valamelyikéből, vagy ezek kombinációjából állnak össze:

1. Copyright-tól a public domain¹⁶-ig

¹⁶ Public domain = korlátozás nélkül felhasználható szellemi alkotás, közkinccs. A kép forrása: Creative Commons Hungary. URL: http://creativecommons.hu/?page_id=8

CC BY-SA
(Attribution-
ShareAlike)

Megengedi a mű átdolgozását, de az így létrejött alkotást csak az eredetivel megegyező licenc alatt engedi terjeszteni.

Így add tovább!

CC BY-NC
(Non commercial)

Az alkotó megengedi, hogy munkáit szabadon másolhassák, terjesszék, bemutassák és lejtsszák, de a felhasználónak nem származhat belőle jövedelme.

Ne add el!

CC BY-ND
(No derivative
works):

Semmilyen utólagos változtatást, módosítást nem engedélyez a szerző.

Ne változtasd!

CC-BY-2.5

A szerző által meghatározott módon kell tüntetni a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a mű címét)

Nevezd meg!

A szerzői jog bejegyztetésének és a jogvédelem időtartamának kérdése

A szerzőt a mű létrejöttétől kezdve automatikusan megilleti a szerzői jogok összessége függetlenül attól, hogy a mű nyilvánosságra került-e vagy sem. Ez azt jelenti, hogy a védelem szempontjából nincs szükség külön jogbejegyzésre.

A jogok gyakorlása – a név feltüntetésének kivételével – időben nem korlátlan. A szerzői jogi törvény a jogok gyakorlására védelmi időt állapít meg, amelyen belül gyakorolhatók e jogok. Ez általában a szerző halálát követő *hetven év*. A szerző halála után a szellemi hagyaték kezelésével megbízott személy, vagy az örökösök jogosultak a személyhez fűződő jogsértés elleni fellépésre. A szerző névhasználati joga azonban soha nem évül el.

Az alábbi esetekben *ötven év* védelmi időt ír elő a szerzőjogi törvény¹⁷:

- a sugárzott műsorok vagy a vezeték útján a nyilvánossághoz átvitt saját műsorok,
- a filmek,
- a nem rögzített előadások.

A hangfelvételek és az azokban rögzített előadások védelmi ideje a hatályban levő Szjt. szerint 50 év, de az Európai Parlament és a Tanács 2011/77/EU irányelve ezt a védelmi időt 70 évre emelte fel azzal, hogy a nemzeti törvényhozásnak 2013. november 1-jéig kell hatályba léptetni az irányelveknek megfelelő rendelkezéseket. Ezzel kiküszöbölte azt a kettősséget, ami a zeneszerzők és szövegírók 70 évig tartó jogosultsága, és műveik rögzített előadásának ötven évig tartó védelme között fennállt. (Az előadás hangfelvételtől *eltérő* rögzítésének védelmi ideje továbbra is 50 év).

A szoftver védelmi ideje tizenöt év, de a védelmi idő minden módosítással újra kezdődik¹⁸.

Tanácsos odafigyelni azonban arra is, hogy bár a szerző halálát követően már eltelt a védelmi idő, az még fennállhat szomszédos jogi jogosultakra vonatkozóan!

A szomszédos jogi védelem azokat a személyeket, illetve testületeket illeti meg, akik/amelyek a szerzői művet a nyilvánosság felé közvetítik. Így szomszédos jogi jogosultak lehetnek az előadóművészek, a hangfelvételek előállítói, a rádió- és televízió-szervezetek, kiadók és a filmek előállítói. Ez utóbbiak jelentős anyagi befektetéssel járulnak hozzá a szerzői művek megismeréséhez, amit a szerzői jog vagyoni jogokkal honorál. Ez lehet felhasználási jog, engedélyezés az előadás, hangfelvétel, műsor, vagy film felhasználására, de lehet díjigény is, amit a közös jogkezelés keretében lehet érvényesíteni.

A rögzített műben megtalálható copyright-bejegyzés csupán figyelemfelhívó, tájékoztató szerepet tölt be, a jog akkor is vonatkozik a mű létrejöttében szerepet játszókra, ha az külön nincs feltüntetve. (Mint ahogyan a jog feltüntetése önmagában még nem keletkeztet jogokat). A bejegyzés nyomtatott könyvben például a címlap hátoldalán található, tartalmazza a copyright jelet, a jog tulajdonosának a nevét és a jog megszerzésének az évét. A jog tulajdonosa az alkotón kívül szomszédos jogi jogosult is lehet.

---

¹⁷ 84.§ (1)-(3)

¹⁸ 84/D §

Például:

Az eredeti szerző bejegyzése:

© Szabó Magda 1963

Az eredeti szerző örököseinek jogbejegyzése:

© Ország László örököse 1966

Az Akadémiai Kiadó bejegyzése az Értelmező kéziszótár kiadására:

© Akadémiai Kiadó, Budapest 1972

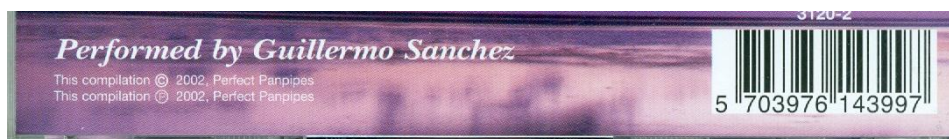
Hangfelvételeknél általában a hanghordozó anyag címkéjére, vagy a tasakcímkére nyomtatják. Itt külön szokták jelölni a szellemi tartalmat létrehozó jogot © jellel és az előállítót a karikába zárt P jellel.

2. A gyártó és az audio CD kiadója egybeesik:

A bejegyzés arra is felhívja a figyelmet, hogy a címke-információk is védettek.

A képen látható copyright-bejegyzés szerint a Perfect Panpipes, mint kiadó szomszédos jogi jogosultsága a hangfelvételen hallható összeállításra vonatkozik és a gyártó is a Perfect Panpipes:

3. Szomszédos jogi jogosultság bejegyzése hangfelvételen

A védelmi idő letelte után a mű közkinccsé válik, azaz nem szükséges a szerző jogutódainak engedélye a mű közzétételére, így jogdíj sem illeti meg őket a továbbiakban. A szerző névhasználati joga azonban soha nem évül el! Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a mű bármilyen felhasználása esetén hivatkozni kell az eredeti szerzőre.

Elektronikus tananyagok esetén jellemzően előforduló alkotások

Tananyagról lévén szó, felvetődik a kérdés, hogy mennyiben tartoznak a szabad felhasználás körébe azok a művek, amelyeket a tananyag szerzője felhasznál művének létrehozásához. Kiindulópontunk, hogy csak az iskolarendszerű oktatásban használt anyagok tartoznak a szabad felhasználás körébe, azok is csak akkor, ha oktatási célból használják azokat és még közvetve sem szolgálják jövedelemszerzés célját. Ezen kívül figyelembe kell venni az egyes műfajokra vonatkozó speciális előírásokat is.

A szöveg

Uniós csatlakozásunk óta a szakirodalmi szövegek megjelenésének, online hozzáférhetővé tételének jogát a felhasználónak egyedi felhasználási szerződésben kell megszereznie a szerzőtől, vagy – amennyiben e jogának gyakorlását a szerző átengedte – a kiadótól.

Ábra, alkalmazott grafikai mű a tananyagban

Tananyagok fontos részét képezik a szemléltető rajzok, ábrák, animációk, a tananyag grafikai arculata, a tipográfia, amelyekkel kapcsolatban három kérdés vetődik fel:

- a) saját készítésű-e a grafikai mű,
- b) más által készített, amit a tananyag szerzője fel kíván használni,
- c) művészeti alkotásnak minősül-e?

Ez utóbbi kérdés azért vetődik fel, mert az Szjt. 1. § (1) bekezdése szerint „Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és *művészeti* alkotásokat.” Bár ugyanennek a paragrafusnak a (2) bekezdése csak példálózva sorolja fel a szerzői jogvédelem alá tartozó művészeti alkotásokat, ezek között szerepel a rajzolás is. A törvény nem tesz különbséget a rajzolás technikái között az egyedi, sajátos jelleg megítélésékor, ami a szerzői jogvédelem feltétele. Itt további kérdésként vehető fel, hogy egy ábra, ami ha például egy tárgy körvonalait jelenti és mondjuk például a tárgy szerkezetét van hivatva ábrázolni, azaz nem sok mozgásteret ad az egyéni jellegnek, mennyiben eredeti gondolatot tükröző alkotás? Csakhogy egy ábra készítőjének, aki szakkönyvet illusztrál, adott esetben nem is lehet feladata, hogy mondanivalójában eredeti alkotást hozzon létre, a tárgy szerkezetét híven kell tükröznie. Az efféle ábra nem eredeti gondolatot tükröző alkotás, amit nem véd a szerzői jog.

Ugyanakkor készülhet ábra egy folyamatról, ábra lehet egy diagram, ami a szerző által megadott adatokból jön létre, természeti jelenség is lehet ábra tárgya és még sok minden más is, amiben felismerhető a szerző sajátos látásmódja az ábrázolt jelenségről, történésről, eseményről, folyamatról. Tehát az olyan képi ábrázolás, ahol a szerző fantáziáját nem kötik meg szabványos előírások, ahol az alkotásnak egyéni jellege van, az az ábra szerzői jogi értelemben védett, felhasználásához a szerző engedélye szükséges. Ha az ábrák, rajzok, animációs figurák egyéniak és eredeti gondolatot tükröznek, szerzői jogi védelemben részesülnek, felhasználásukért a szerzőt díjazás illeti meg.

Animáció, számítógépes grafika, képző-, ipar- és fotóművészeti alkotás

Az animációs filmnek mindazok a közreműködők szerzői, akiknek szerepük van a tartalom létrehozásában, azaz alkotó módon járultak hozzá annak létrejöttéhez. Szerző az alapul szolgáló irodalmi mű szerzője, a forgatókönyvíró, a zeneszerző, a rendező és a figuratervező, de nem kizárt, hogy további szerzők is legyenek, mint például az animátor, a háttérfestő, a mozdulattervező, a vágó stb. Szerzői jogi szempontból nincs különbség aközött, hogy a grafika milyen technikával készült. A védelem megítélésének egyetlen szempontja az egyéni, eredeti jelleg.

Az animáció szerzői mindazok a közreműködők, akik egyéni, sajátos tartalmat hoznak létre. Így szerző a forgatókönyv-író, a programozó, az arculattervező.

Jogdíjfizetési kötelezettséget von maga után a képző- ipar- és fotóművészeti alkotások online hozzáférhetővé tétele. A jogdíjat a Hungart állapítja meg, de az függ a letölthető művek számától, valamint attól is, hogy a szolgáltatónak származik-e bevétele a felhasználásból. Ha kizárólag saját művét teszi lehívásra hozzáférhetővé az alkotó, akkor nincs jogdíjfizetési kötelezettség, feltéve, hogy a szolgáltató a felhasználás megkezdése előtt erről megállapodott a Hungarttal.

Képernyőkép, mint illusztráció

Szakirodalmi forrásaink jelentős része ma már az interneten, vagy valamilyen elektronikus hordozón jelenik meg. Ez a forrás lehet szöveg, kép, hang, vagy ezek együttese. A könnyű elérhetőség és másolás azt a tévhitet keletkeztetheti, hogy az internet azonos a végtelen szabadsággal, amit gyakran összekevernek a 'ha már szabadon és könnyen elérhetem, el is vehetem, sajátomnak vallhatom, hiszen közkinccs'. Az internet nem szabad préda! Az ott elérhető anyagok is valakiknek a szellemi termékei, sajátos, egyedi alkotásai és mint ilyenek, szerzői jogi védelem alatt állnak és oly mértékig lehet azokat felhasználni jogosan, ami-

lyen mértékig a szerző megengedi. Tehát nem arról van szó, hogy semmit sem lehet, hanem arról, hogy minden alkotást fel lehet használni olyan módon és mértékig, amennyire a szerző hozzájárul a felhasználáshoz.

Az internet szerzői jogi szempontból nem más, mint az eredeti művek egy új, sajátos megjelenési formája, a nyilvánossághoz közvetítés egy módja. A mögöttes technika létrehoz új forrástípusokat, mint például az interaktív dinamikus weblapot, aminek a tartalma óráról órára változik, létrehozza a többszörözésnek egy sajátos válfaját, amiből a szerzői jogi problémák erednek. A lényeg, hogy az interneten szellemi tartalom jelenik meg, ennek a tartalomnak vannak szerzői, akiket éppúgy megillet a művük feletti rendelkezés joga, ahogyan a nyomtatott könyvben megjelenő tartalom tulajdonosát is megilleti. Az új technika új többszörözési eljárásokat eredményez, amit értelmezni kell elektronikus környezetre és ennek szerzői jogi vetületeit számba kell venni. A gyors változtathatóság felveti a mű integritásának kérdéseit, a hitelesség kérdéseit és magának a mű fogalmának az újragondolását is.

Szerzői mű az interneten megjelenő egyedi forrás, mint például egy kép, szöveg, vagy hang, amelyek önmagukban is védettek, de szerzői gyűjteményes mű maga a honlap is, aminek a tartalmát a honlapot alkotó egyes művek összessége adja. Az egyes műveknek éppúgy vannak szerzői, akik az adott művek tartalmáért felelősek, mint ahogyan egy honlap egészének is vannak szerzői, akik egyrészt a gyűjtemény tartalmáért, másrészt arculatáért felelősek. A honlap arculatának, mint számítógépes grafikával létrehozott képzőművészeti alkotásnak a szerzője az arculattervező. A színek, formák, vonalak, betűtípusok sajátos elrendezése jogi értelemben képzőművészeti alkotást hoz létre, ily módon maga a honlap egésze, ábrái, színvilága külön-külön is jogi védelem tárgyai.

Állókép (fénykép, képzőművészeti alkotás reprodukciója),

Szerzői művek, így tananyagok illusztrációjaként gyakran használnak képeket, ami lehet fénykép, de lehet valamely képzőművészeti alkotásról készült kép is. A kétféle tartalomnak más-más szerzői jogi vonzata van.

A fénykép szerzői jogi megítélésakor az a kérdés, mint az ábráknál, hogy felfedezhető-e benne a szerző (a fotós) gondolatának egyéni, eredeti jellege, azaz itt is a tartalom a kérdés. A fotós gondolatai, látásmódja, a környező világról alkotott képe, szándékai visszatükröződnek a lencsevégre kapott pillanatban, kifejezhetők színekkel, tónusokkal, fényekkel, árnyakkal.

Ha más fotós művét használja a tananyagíró illusztrációként, meg kell kérni az eredeti szerző engedélyét a felhasználáshoz. Erre akkor is szükség van, ha változatlan formában szeretné felhasználni. Ha viszont változtatni is szeretne az eredeti képen, az már átdolgozásnak minősül és az engedélynek az átdolgozásra

is ki kell terjednie. A fotó átdolgozásáról akkor beszélhetünk, ha az átdolgozás egyéni, eredeti formába öntött új tartalmat ad az eredeti műhöz. Ha valaki a szerző engedélye nélkül a művet másolja, átdolgozza illetve az ez alapján létrejött műpéldányokat terjeszti, jogsértést követ el. A fotóművész joga, hogy a felhasználásért járó díjtételt meghatározza. Ha viszont a művész nem lép ki a közös jogkezelés hatálya alól, a HUNGART jár el a nevében, mert a képző-, ipar- és fotóművészeket a HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társaság Egyesülete képviseli.

Személyekről készült fotó felhasználása esetén még személyiségi jogi kérdésekre is oda kell figyelni. Portrét csak a képen szereplő engedélyével lehet közzétenni. Ez alól a közszereplők kivételt képeznek, ha a kép közszereplésükkel kapcsolatban készült. Ha a kép tömegrendezvényről készül és a cél a tömeg ábrázolása anélkül, hogy személyeket kiemelnének, nincs szükség a képen szereplők engedélyére.

Vizuális művészeti alkotásról készült fotómásolat felhasználása

Az ún. vizuális művészetek fogalmkörébe tartoznak a képzőművészet, az iparművészet, valamint az ipari tervezőművészet és az építészet alkotásai. Képzőművészet alatt a festészet, a grafika, és a plasztika alkotásait értjük, az iparművészet a használati funkcióval is rendelkező műtárgyak körét, az ipari tervezőművészet pedig valamely termék külső megjelenésének esztétikai és műszaki szempontok szerint kialakított modelljét jelenti.

Ezeknek a műalkotásoknak a felhasználása a digitális technika fejlődésével különös hangsúlyt kap. Az interneten egyre nagyobb számban elérhető digitális könyvtárak is előszeretettel tesznek közzé képeket. Mivel ezek szervezett gyűjtemények, közlik a képek azonosító metaadatait, amelyek megkönnyítik a forrásra történő hivatkozást. Nagy előnyük, hogy a képek felhasználására vonatkozó szerzői jogi előírásokat is közzéteszik, közlik a jogtulajdonos elérhetőségét, akitől engedélyt lehet kérni, vagy – mint a WEB Művészeti Galéria – csak oktatási és magáncélú felhasználásra ad engedélyt. Más digitális könyvtárak – különösen ha több gyűjtemény tulajdonában levő képeket tesznek online elérhetővé közös felületen, mint például az Europeana – képenként teszik közzé a felhasználásra vonatkozó feltételeket.

Jelentősebb magyar digitális képkönyvtárak:

- Magyar Digitális Képkönyvtár URL: <http://www.mdk.hu>
- Képzőművészet Magyarországon URL: <http://www.hung-art.hu>
- WEB Művészeti Galéria URL: <http://www.wga.hu>

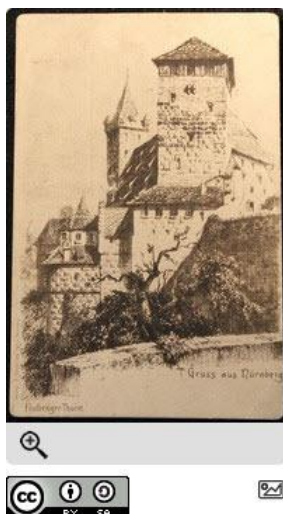
Nemzeti könyvtárak, egyetemi könyvtárak digitális könyvtári különgyűjteményeikben teszik közzé kincseiket, amelyek között szép számmal találhatók képek, például:

Library of Congress Digital Collections URL:
<http://www.loc.gov/library/libarch-digital.html>

British Library Digital Collections URL: <http://www.bl.uk/>

A Francia Nemzeti Könyvtár Gallica Gyűjteménye 483 ezer digitalizált képet tartalmaz URL:

<http://pandora.nla.gov.au/pan/11779/20100707-0013/www.nla.gov.au/pub/gateways/issues/101/story01.html>

Feldpost eines späteren Diktators - Adolf Hitler an Karl Lanzhammer, München 19.12.1916 , item 2

Közreműködő: [Admin](#)

Coverage: Western Front | ▶

Date: 1916-12-19

Geographic coverage: 48.13684,11.576850000000036 ; München

Type: Postcard | ▶ item | ▶ Postcard | ▶

Téma: Medical | ▶ Adolf Hitler | ▶ World War One | ▶

Relation: <http://www.europeana1914-1918.eu/en/contributions/2543>

Description: Postkarte "Gruss aus Nürnberg" mit einer Abbildung der Burg, Poststempel: München 31, 19. Dez. 16, V 8-9 a, Briefstempel: K.B. 2. Inf. Rgt., Ers. Btl., 4. Ers. Komp., Mit Bleistift beschrieben. Transkription: Feldpost an: Karl Lanzhammer Radfahrer b. Rgt. Stab VI Bayr. Res. I. Division 16 Bayr. Res. I. Rgt. Rgt. Stab Text: Lieber Lanzhammer Bin nun in München beim Ersatz Btl. Stehe zur Zeit in

4. *Az Europeana jogfenntartási feltétele a gyűjtemény oldalán közzétett képeslapra vonatkozóan*

Jug probably from East Anglia

Közreműködő: [Aberdeen City Council - Art Gallery and Museums](#)

Date: []

Téma: [Archaeology](#) / [Medieval History](#) / [Social History](#) | ▶

Description: Scotland, Aberdeen, Queen Street

This jug was imported into Aberdeen, in the medieval period, from East Anglia.

Tartalom hozzáadása: [Scran](#) | ▶ [United Kingdom](#) | ▶

5. *Díjfizetési kötelezettség a kép további felhasználása esetén az Europeana gyűjteményében*

Ha saját maga készít fotót képzőművészeti alkotásról, a felhasználás során annak is érdemes utánajárni, hogy az eredeti szerző mellett nincs-e szomszédos jogi jogosult (például kiadó), akinek szintén szükség lehet a hozzájárulására.

Filmfelvétel

A szerzői jogi törvény a filmet a rögzítés módjától függetlenül ismeri el műalkotásnak és jogi szempontból nem tesz különbséget a filmműfajok között. Egyetlen ismérv itt is, mint más műveknél, az egyéni, eredeti jelleg. Ennélfogva a hagyományos, celluloidra készült film éppúgy mű, mint a digitális technikával felvett film, a kisfilm, reklámfilm éppúgy, mint a mozifilm.

A filmalkotások szerzői mindazok, akik a film egészének kialakításához *alkotó módon* hozzájárultak. Így szerző

- a film céljára készült irodalmi és zenemű szerzője,
- a mozgóképi alkotók, mint a rendező, az operatőr, rajzfilmek esetén a figuratervező,
- egyéb közreműködők, mint például a vágó. A közreműködők szerzői minősége a felek közötti megállapodástól és az illető által végzett tevékenység alkotó jellegétől függ.

A rendező a film gyártása során privilegizált szerző. Ő képviseli egyes személyhez fűződő jogok gyakorlásában a többi szerzőt.

A film anyagi háttérét biztosító, a filmért felelősséget vállaló, az anyagi háttérét biztosító *producer* – mint szomszédos jogi jogosult – rendelkezik a film *felhasználási* jogával, aki azt rendszerint forgalmazási szerződés keretében adja át forgalmazóknak. A szerzők – kivéve a zenemű szerzőjét – a megfilmesítési szerződésben ruházzák át ezt a jogot. Ez más szóval azt jelenti, hogy az olyan

kisjogos zeneművek mechanikai rögzítése, amelyeket a filmmel együtt terjesztenek, nem tartozik a közös jogkezelésbe ellentétben azzal az esettel, amikor a filmzenét a filmtől függetlenül, önálló hangfelvételen adják ki. Ekkor a filmbe foglalt zenék mechanikai jogdíjai a kötelező közös jogkezelésbe tartoznak.¹⁹

Ha a filmben előadóművészi teljesítmény is van, az MSZSZ-EJI engedélyt is meg kell kérni.

A filmalkotás akkor befejezett, ha megtörtént az utolsó vágás és végleges változatát a szerzők és az előállító elfogadták. A befejezett, elfogadott film megváltoztatásához a szerzőket képviselő rendező és az előállító egyetértése szükséges és nem alkalmazhatók rá a munkahelyi kötelezettség körében alkotott művekre vonatkozó szabályok.

A film online felhasználási jogát a felhasználóknak vagy a filmelőállítótól egyedileg, vagy az ún. kiterjesztett hatályú önkéntes közös jogkezelés keretében lehet megszerezni.

Hangfelvétel

Természetesen itt is csak azokról a hangfelvételekről esik szó, amelyek a szerzői jog hatálya alá tartoznak. Ebben a körben egy tananyagban való közzétételnél nagy valószínűséggel legfeljebb az ún. „kisjogos művek”, azaz már nyilvánosságra hozott és nem színpadra szánt zeneművek felhasználásának engedélyeztetése kerül szóba. E művek felhasználására az engedélyt az ArtisJus adja. A hangfelvétel kiadók nem utalták közös jogkezelés körébe a hangfelvételek nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezését, így esetükben kiadónként kell a jogot megszerezni.

Hangfelvételek közzétételekor a szomszédos jogi jogosultak, mint az előadóművészek és hangfelvétel-gyártók engedélyt is be kell szerezni az EJI-től.

---

¹⁹ Sarkady Ildikó [et al.]. A zeneművekre és zeneműszövegekre fennálló kizárólagos többszörözési és terjesztési jog gyakorlása, különös tekintettel az Szjt. 19. §-ára. A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleménye. In: *Szerzői jogi szemle* ISSN 1588-6158. 114. évf. 1. sz. (2009). URL: http://www.sztnh.gov.hu/testuletek/szjszt/SZJSZT_szakvelemenyek/2009/2009PDF/szjszt_szakv_2009_01_1.pdf (Letöltés: 2012. április 29.)

Maga a teljes, honlapon megjelenő multimédiás tananyag

Külön kell választani magának a honlapnak és a honlapon megjelenő multimédiás tananyagnak a szerzői jogi megítélését.

A multimédia képek, zenék, szövegek és filmes anyagok sajátos egysége, amely új műtípusban egyesíti ezeket az anyagokat, és amiben műrészek vagy önálló művek egyaránt megtalálhatók. A multimédiás tananyagban rögzített művek (szövegek, képek, hangok, animációk, filmek stb.) szerzői azok, akik a műveket megalkották. Maga a multimédia szerzői jogi szempontból a gyűjteményes műhöz hasonlóan ítélt meg. Az egyes alkotóelemek (szakirodalmi mű, képzőművészeti alkotás, zenemű stb.) szerzői jogi megítélésakor azt kell vizsgálni, hogy a multimédiát alkotó szöveg, kép, hang, animáció stb. egyenként mennyiben a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyedi alkotás, mennyiben van egyéni, eredeti jellege, azaz szerzői műnek minősül-e. Ezen kívül maga az egész mű is képvisel valamilyen egyedi szellemiséget, az egyes alkotóelemek egymáshoz való viszonya más-más megvilágításba helyezheti a mondanivalót. Egy multimédiás mű kiadójának jogosultak sokaságától kell engedélyt kérnie a felhasználásra, mert a szerzői jogi törvény nem alakította ki e sajátos felhasználás egy helyen történő engedélyezésének intézményrendszerét.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról. Módosításokkal egybeszerkesztett kiadás.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900076.TV#lbj15param
(Letöltés: 2012. március 5.)
- ArtisJus. Jogdíjat fizet az alkotóknak a magyar YouTube. In: *Infotér*. 2012. március 02. URL:
http://infoter.eu/cikk/ArtisJus_jogdíjat_fizet_az_alkotóknak_a_magyar_youtube (Letöltés: 2012. május 5.)
- Az ASVA alapító okirata (2005). URL: <http://www.asva.hu/alapito.html> (Letöltés: 2012. március 5.)
- Bobrovsky Jenő. *Az enyém, tied és miénk a szellemi tulajdonban*. Áttekintés a közkinccs és a szellemi magántulajdon egyes összefüggéseiről az Internet tükrében. URL: <http://www.mta.hu/fileadmin/2008/06/Bobrovsky.doc> (Letöltés: 2012. március 11.)
- Bürge Viktória. Copyright, CC, P2P. In: *Irodalmi internet napló*. 2008. május 28. URL:
<http://krono.inaplo.hu/index.php/inter/inter-halozati-jelensegek/80-copyright-p2p-cc-> (Letöltés: 2012. március 11.)
- Európai Unió. Parlament. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/77/EU irányelve (2011. szeptember 27.) a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejéről szóló 2006/116/EK irányelv módosításáról. In: *Az Európai Unió hivatalos lapja*. L 265/1. 2011.10.11. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:265:0001:0005:HU:PDF>
- Gyenge Anikó. „Érted haragszom, nem ellened” : néhány gondolat a védelmi idő meghosszabbításához. In: *Iparjogvédelmi és szerzői jogi szemle*. 4. = 114. évf. 1. sz. (2009. február). URL:
<http://www.sztnh.gov.hu/kiadv/ipsz/200902-pdf/902-szemle.pdf>
- Gyertyánfy Péter. Digitális technika és a szerzői jog. In: *Magyar jog* ISSN 0025-0147. 40. évf. 9. sz. (1993). p. 513-520.
- Liedes, Jukka. A szerzői jog időszerű kérdései az Európai Unióban és nemzetközi szinten. In: *Iparjogvédelmi és szerzői jogi szemle* ISSN 1587-5563. 111. évf. 6. sz. (2006). p. 23 – 38.
- Lontai Endre. A technikai fejlődés és a szerzői jog. In: *Állam- és jogtudomány* ISSN 0002-564X. 33. évf. évf. 1/2. sz. (1999). p. 18-31.

- Nemzeti Audiovizuális Archívum. *A művek digitális archiválásának és felhasználásának szerzői jogi szabályai*. Tájékoztató. URL: http://www.nava.hu/download/a_nava_szerzoi_joga.pdf (Letöltés: 2012. április 29.)
- A Szerzői Jogi Szakértő Testület ... évi szakvéleményei. In: *Iparjogvédelmi és szerzői jogi szemle* ISSN 1588-6158. Online változat. 113-116. évf. (2008-2011). URL: <http://www.hpo.hu/kiadv/ipsz> (Letöltés: 2012. április 29 – május 10.)

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszecsenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.